

<SERMO 23>¹

<Sermo in festo assumptionis beate Marie uirginis>

Sermo in assumptione beate Mar<ie> fratris Guill<elm>i de Buscy

Mulier graciosa inueniet gloriam.

1 In uerbis propositis tanguntur tria ad commendacionem Virginis pertinencia, maxime in ista solempnitate, scilicet in Assumpcione.

2 Primum est condicio nature, <cum dicitur>: *Mulier*: non quasi mollita ab ero, set quasi molliens erum. De hoc alibi dicitur.

3 Secundum <est> plenitudo gracie, cum dicitur: graciosa. Nomina enim desinentia in -osus secundum grammaticum significant plenitudinem. In beata autem Virgine fuit triplex plenitudo gracie, scilicet sufficiencie, sicut uas plenum est liquore; et indeficiencie, sicut dicitur puteus² plenus aqua, quia non deficit; et plenitudo supereffluencie siue redundancie, sicut fons dicitur plenus aqua. Vnde angelus |253vb| dicit: *Aua, gracia plena*; et in Ecclesiastico ipsa comparatur fonti et puteo: *Fons <h>ortorum, puteus aquarum uiuentium*. Hic potes dicere quod doctrina dat gratiam, humanitas recipit etc., sicut alibi dicitur.

4 Tercium erit perfectio glorie, cum dicitur: *inueni<e>t gloriam*. Nota quod beata Virgo inuenit gratiam apud Deum secundum quod dicit angelus. Non solum gratiam, set etiam gloriam, unde: *Mulier graciosa inueniet gloriam*. Non solum gratiam et gloriam, set etiam illum in quo est omnis gracia et gloria, unde in Eccle.: *Inueni quem diligit anima mea*.

5 Notandum autem quod triplex est gloria, scilicet singularis, generalis et specialis.

6 <Prima gloria> singularis fuit, et est beate Virginis, ad quam eleuata est hodie super omnes sanctos et angelos, usque ad dexteram Filii, de qua in Ezechiele: *Eleuata est gloria Domini super cherub*. Et alibi: *Repleta est domus Domini gloria* – domus Domini beata Virgo. Ps.: *Tenuisti manum dexteram meam, et in uoluntate tua deduxisti me, et cum gloria suscepisti me*. Exemplum de archa federis Domini, quam *deduxerunt Dauid et uniuersus Israel* etc. Exemplum etiam de Hester, de qua dicitur Hester vi secundum bibliam nostram, quod *ingressa cuncta ostia per ordinem stetit contra regem, ubi ille residebat super solium regni sui, indutus uestibus regiis. Ingressa cuncta per ordinem ostia[m]*, transiit enim ordinem uirginum, confessorum, martirum, et sic de aliis. Exemplum etiam de Bersabee,³ III Reg. ii.

7 Secunda gloria est specialis, que est specialiter aliquorum sanctorum, scilicet uirginum, predicatorum, martirum.

8 Tercia est generalis, que est omnium sanctorum, de qua Ps.: *Gloria hec est omnibus sanctis eius*. Et ut melius uideamus de gloria ei opposita, scilicet de gloria mundi, quia “opposita |254ra| iuxta se posita <magis elucescunt>” etc. Notandum

¹ Transcribed by Andrew T. Sulavik from manuscript: Venezia, Biblioteca Nazionale Marciana 1897, ff. 253va-254va; J. B. SCHNEYER, *Repertorium*, v. 2, p. 480, n. 37; TH. KAEPPPEL, *Scriptores*, v. 2, p. 111, n. 1545.

² puteus] written twice

³ Bersabee = Bethsabee

ergo quod gloria <mundana> est parua, quia de paruis, scilicet deliciis, diuiciis et honoribus temporalibus, que parua sunt respectu Dei, quia sicut *gutta roris antelucani, sic orbis terrarum coram illo*, id est omnes diuicie, delicie et honores mundi. Vnde Sapiens in Ecclesiaste: *Melior est stulticia, ad tempus <et> sapiencia parua*, quia <melior est> gloria stulticia, de qua dicit Apostolus: *Placuit <Deo> per stulticiam predicacionis saluos facere credentes*. Stulticia enim est secundum mundanorum reputacionem predicare paupertatem, uilitatem, abiectiōem et huiusmodi. Ista stulticia ad tempus melior est sapiencia ad tempus et parua gloria, id est gloria mundana. Ista autem gloria quia parua non potest replere cor hominis. Anima enim cum sit capax Dei, quia ymago nullo alio quam Deo potest repleri. Vnde dicit Augustinus: “Animam Dei capacem nichil aliud a Deo replere potest.” Nec mirum. Nichil enim potest replere uas nisi quod est in uase. Ista autem temporalia non sunt in anima, unde nec animam replere possunt, unde: *Auarus non implebitur pecunia*.

9 Narratur de Alexandro quod ipse conuocauit theophilos suos ut disputarent utrum esset unus mundus solum uel plures. Opinio enim aliquorum philosophorum fuit quod essent plures mundi, illis autem disputantibus nec ad cognicionem ueritatis peruenientibus. Ideo quidam dicebant quod non esset nisi unus mundus, alii quod plures. Ille Alexander magis adhesit opinioni quod plures essent mundi, et dixit militibus suis: “Viriliter agite, quia multum habemus facere, quia cum acquisierimus istum mundum, oportet acquirere secundum, et deinceps tertium.” |254rb| Pro tanto dico quod totus mundus non sufficit replere cor hominis. Gloria ergo mundi parua est.

10 E contrario gloria celi erit magna, quia de magnis, scilicet de Deo, unde Ps.: *Tu es gloria mea*; et in Ysa.: *Reuelabitur gloria Domini*. Modo est occultata, set postea reuelabitur. Et in eodem: *Affluetis ab omnimoda gloria eius*. Gloria mundi non potest esse omnimoda. Si enim homo est potens, forte non est sapiens; si est potens et sapiens, non est bonus uel forte est infirmus, unde non potest habere omnimodam gloriam. Set in futuro erit omnimoda gloria. Item Apostolus dicit: *Qui gloriatur, in Domino gloriatur*.

11 Item gloria mundi breuis et modica,⁴ unde Ysa.: *Omnes caro fenum, et omnis gloria eius quasi flos agri. Exsiccatur fenum etc.* Vnde gloria mundi est quasi flos qui ad calorem solis, id est febris, decedit, secundum quod dicitur in Ysa.: *Flos decidens <glorie> exsultacionis eius*. Illi qui modo uolunt habere florem istum amittent fructum, id est gloriam eternam. Sicut uidetis qui colligit florem amittit fructum, unde in Ysa.: *Ante messem totus effloruit, et inmatura perfectio germinauit*. Solebat fieri antiquitus quod quando dominus papa de nouo creabatur, ante ipsum ponebatur stupa et candelabrum, et ponebatur ignis in stupa, et dicebatur: “Sic transit gloria mundi.”

12 E contrario gloria celi erit eterna. Vnde beatus Petrus: *Deus autem omnis gracie, qui uocauit nos in eternam gloriam suam, modicum passus etc.* Notabiliter dicit: *modicum passus*. Licet enim Deus uocabit nos in gloriam suam et promisit nobis eam, tamen per passionem et labores acquirendam, sicut Dominus promisit filiis |254va| Israel terram promissionis, tamen multis laboribus et bellis eam acquirendam. Vnde dicit Apostolus: *Id enim quod in presenti est momentaneum et leue tribulationis nostre est*

⁴ modica] written in the margin

etc. Et certe dicit *modicum passos*, quia *non sunt condigne passionis huius temporis* etc. Et in Prouerbiis dicitur: *Malum est, malum est, dicit omnis emptor; et cum recesserit, gloriabitur*. Sic dabat Alexander ciuitates suas.

13 Gloria mundi uilis est et ignominiosa. Quod sit uilis patet ex parte principii. Gloriatur enim homo aliquando de nobilitate generis, unde gloria eorum a partu et utero, et certe ibi⁵ magna est uilitas. Quod sit ignominiosa patet ex parte finis, quia terminatur ad confusionem, unde: *Gloriam eorum in ignominiam commutabo*. Et in Apocalypsi dicitur: *Quantum glorificauit se, et in deliciis fuit* etc. Ex parte materie de qua est patet quod est uilis et ignominiosa, unde primo Mach. II: *Gloria eorum stercus et uermis*.

14 Narratur quod quidam frater noster intrauit cameram cuiusdam nobilis amici sui, que tota erat depicta, excepta una parte in qua ponebantur aues nobiles, et illa de stercoribus auium erat deturpata. Frater autem quesiiuit ab illo nobili: “Quare illa pars non erat depicta quemadmodum alie partes”? Ille respondit ei quod ideo non erat depicta, ut appareret quod erat nobilis homo, et quod haberet aues nobiles. Tunc frater dixit: “In ueritate, uera est Scriptura que dicit, *gloria eorum stercus et uermis*, quia eciam de stercoribus auium gloriamini”!

15 Postea posset uideri qualis est ista gloria, et in quibus, et qualiter ad istam gloriam peruenitur.

⁵ ibi] written twice and expunged the second ibi